

Fungerende biskop Kristin Moen Saxegaard:

Preken i Snåsa kirke 9. november 2025

Kjære snåsinger – Gratulere med dagen!

Det er lenge å være uten kirke i fire år.

Og jeg har hørt om hvordan dere har gjort det beste ut av det. Der har måttet tenke annerledes. Tenke nytt. Det har vært strevsomt og det har bragt mye godt med seg. Dere er kommet tetter på hverandre i en menighetssal som har fungert godt til mye, men også har vært alt for liten for de store sammenhengene. Dere har vente, og lengtet sammen. Og sikkert være skuffet over tiden det har tatt. Og dere har delt forventningen, og nå gleden over å endelig kunne åpne kirka igjen.

Gratulerer! Og til lykke! Og måtte dere lykkes med å få til det dere har drømt om mens dere ventet!

.....

På en festdag som dette faller det seg ganske så fint at prekenteeksten er over en av Jesu tre på topp – lignelser, nemlig fortellingen om Den barmhjertige samaritan. Denne fortellingen er blant de aller mest kjente i Bibelen, og forteller helt sentralt: Hva det vil si å leve nær Gud, hva kristne verdier er, og hva som skal til for å vinne det evige liv.

Vår fortelling har to enkle og et vanskelig poeng.

Det første enkle, er om dette siste som jeg nevnte: hva vil det si å vinne det evige liv? Det er dette spørsmålet teksten vår starter med: «En lovkyndig som kom til Jesus og spurte: Hva skal jeg gjøre for å arve det evige liv?»

Så blir det en samtale mellom den lovkyndige og Jesus om hva som står skrevet i loven. Den lovkyndige var kverulant og ville sette Jesus på prøve, står det. De kan det jo være lett å kjenne seg igjen i. Diskusjoner som handler om hva som er tro, hva som er rett tro, rett forståelse av Den hellige skrift, rett måte å tilbe Gud på. Hvor det viktigste ofte blir å vinne ordvekslingen mer enn å bli klokere.

Men Jesus blir ikke værende i ordvekslingen lenge. I stedet for å finne fram treffende argumentene å slå den lovkyndige i hodet med, forteller han en lignelse. En fortelling

uten avanserte bibelsitat, men som handler om livet. Om en mann som ble slått med av røvere, og ble hjulpet. Ikke av den viktige presten eller den prektige levitten, men av en tilfeldig samaritan som kom forbi. Samaritanen kom ikke med fine formuleringer, men bøyd seg ned, forbant sårene på den nedslåtte mannen og hjalp han til et vertshus der han fikk pleie.

Poenget er ganske klart: Det er ikke det vi sier som gjør oss beredt til å arve det evige liv. Det er hva du er og hva du gjør. Om du har et godt hjerte. I dåpsliturgien, som vi har fått høre i dag, sier Jesus: «Den som ikke tar imot Guds rike slik som et lite barn, skal ikke komme inn i det.» Barna som er døpt i dag forteller oss noe om hva et godt hjerte er. Heldige er dere som har dåpsbarna på fanget!

Dette første poenget er nokså innlysende å forstå, tror jeg. Men ikke like enkelt å leve etter. Vi trenger å øve oss, hver dag. Og vi har gjort det i dag, da vi ba: «Skap i meg et rent hjerte og gi meg kraft til nytt liv, ved din hellige Ånd.»

.....

Det andre enkle poenget kommer helt til slutt i fortellingen: Jesus sier til den lovkyndige: «Gå du og gjør som han!»

Han, det er ikke presten med fine klær eller levitten som hadde status i samfunnet som er helten i denne fortellingen. Det er han som viste barmhjertighet.

Han som er vårt forbilde.

Ikke kjendisene, ikke de rike, ikke de populære, men de som gjør godt. Tenk om det var sånn! Da hadde alt sett ganske annerledes ut! Tenk om det å vise godhet ga status i skolegården. På jobben. I politikken.

Men godhet – det å være snill, dessverre snakker vi det gjerne litt ned. Snill blir fort å være dumsnill. Å vise godhet er å være naiv. Men sånn er det ikke, sier Jesus.

Jeg har en sønn som har en funksjonsnedsettelse. Så jeg har fått være på Beitostølen Helsesportssenter flere ganger. Stedet som hele Norge ble kjent med gjennom Team pølsa i vinter.

Noe av det sterkeste jeg opplevde der, i tillegg til å bli kjent med mange tapre barn som jobber standhaftig for å mestre livet best mulig, og foreldre som står opp for barna sine for ting som egentlig er selvsagt at de har rett på, i tillegg til dette så var det det selve

miljøet i stuene på Beitostølen som ga inntrykk. Der ble godhet sett på som en verdi. Det var folk snille med hverandre!

Det går an å skape fellesskap hvor det ikke er makta som rår, men hvor godhet er det som gjelder.

Men da må det begynne i oss selv.

Vi må slutte å se oss blinde på idolene. De vellykkede, kule, pene. De med politisk makt eller materiell status. Men sette blikket på de som gjør godt. Ha dem som forbilde. Prøve å lære av dem.

Det var det andre enkle poenget i fortellingen om Den barmhjertige samaritan. Men igjen – ikke så lett å leve etter. Det må øves på, hver dag det og. Øv deg på å se etter det gode. Og øv deg på å være god. Jeg lover deg at du vil finne mye glede i det!

.....

Men så var det det vanskelige poenget. Vanskelig, ikke bare fordi det kan være vanskelig å leve etter. Men fordi det er utfordrende. Ja til og med provoserende.

«Hvem er min neste som jeg skal elske?» Spør den lovkyndige. Og så forteller Jesus om en samaritan.

Det må ha gått et søkk gjennom den lovkyndige. For samaritanerne var ikke hvem som helst i Palestina på Jesu tid. De var et annet folkeslag. De hadde en annen tro. De stod i strid med jødene om viktige spørsmål både når det gjaldt teologi og måten å leve på. De var noen man så ned på og holdt seg unna.

Et sånt menneske er den gode i Jesu fortelling. Som blir beskrevet som helten, og som den neste vi skal elske. Like mye som vi elsker oss selv, og like mye som vi elsker Gud. Ja, ikke bare det, men å elske et slikt menneske *er* å elske Gud.

Det minner om et annet ord Jesus sa en annen gang: «Elsk deres fiender!»

Hva er en fiende? En venn du ennå ikke kjenner? En som heier på feil fotballag? En du står i nabokrangel med om et gjerde eller et tre som skulle vært felt? En som representerer en gruppe som har gjort deg vondt? Som du har vært i konflikt med i årevis? En islamist? En nynazist?

Her på Snåsa bærer mange av dere på en tung historie som har handlet om konflikt, om å bli holdt nede som folk, opplevd å bli behandlet som annenrangs menneske. I verden står folkeslag mot hverandre mange, mange steder. I Midtøsten. I Sudan. Det fører til uutholdelige lidelser.

Slik er det i vår tid. Og slik var det da. Likevel forteller Jesus om samaritanen.

For vi er alle mennesker. Vi er alle medmennesker. Vi er hverandres neste. Alltid.

Når du opplever godhet fra et annet menneske skal du ta det imot, som en gave fra Gud, også når det kommer fra en som er din fiende. Det er å elske sin neste som seg selv.

Så vanskelig. Og så enkelt.

Så vanskelig at det utfordrer våre verdier og prinsipper. Så enkelt at vi må bli som barn for å få det til.

Ære være Faderen og Sønnen og Den hellige Ånd, som var, er og blir en sann Gud fra evighet til evighet.